

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.075/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Karácsonyi Dorina Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe; ügyintéző: dr. Karácsony Dorina ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felp. címe **I rendű, Felperes2** II.r. felp. címe.) **II. rendű, Felperes3** (III.r. felp. címe.) **III. rendű felpereseknek** - a Kádár Balázs Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe.; ügyintéző: dr. Kádár Balázs ügyvéd) által képviselt **alperes** (alperes címe.) **alperes** ellen munkabér megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 22.M.70.011/2020/15. számú ítélete ellen, az alperes 18. számú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 20.000 (húszezer) forint, a II. rendű felperesnek 32.000 (harminckétezer) forint, a III. rendű felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A perben felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] Az I. rendű felperes 2009. november 1-től 2012. augusztus 20-ig, a II. rendű felperes 2005. június 8-tól 2012- március 25-ig, a III. rendű felperes 1989. július 27-től 2012. április 30-ig állt közszolgálati jogviszonyban az alperessel. Az I. rendű felperes 2011. október 11-ig pénzügyi irodavezető, a II. rendű és III. rendű felperesek adóügyi előadó munkakört

töltöttek be. Az I. rendű felperes által vezetett adócsoporthoz a II-III. rendű felperesek mellett adóügyi előadóként dolgozott tanúl is.

[2] A II. rendű felpereshez az építmény- és telekadó, a III. rendű felpereshez a helyi iparüzési adó, tanúlhoz a gépjárműadókkal kapcsolatos teljes körű ügyintézés (megállapítás, beszedés, végrehajtás) tartozott. Az adóügyi előadók egymást is helyettesítették szabadság, betegség idején.

[3] Az I. rendű felperes feladatát képezte – többek között – az adóügyi előadók munkájának ellenőrzése, irányítása, illetve az adóbeszedéssel kapcsolatos határozatok ellenjegyzése.

[4] önkormányzat neve rendelet ügyszáma számon rendeletet (a továbbiakban R.) hozott létre a Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők anyagi érdekeltségi rendszeréről. A rendelet hatálya a Hivatal adóügyi feladatokat ellátó, bevételt eredményező tevékenységet végző köztisztviselőire terjedt ki, így felperesekre is. A R.2.§-a értelmében a teljesítményhez kötött anyagi juttatás érdekében érdekeltségi alapot kellett létrehozni, amelynek forrását a R.3.§-ában szereplő ténylegesen befolyt pénzeszközök képezték, és ezen összeg 50%-át kellett a bevételt közvetlenül elérő köztisztviselők ösztönzésére – a R.5-7.§-aiban meghatározottak szerint – kifizetni. Az érdekeltségi alap forrásait képező bevételek elérésében közvetlen módon részt vevő köztisztviselőket beszedési jutalék (R.5.§ (1)), közvetlen adóalap kimunkálási jutalék (R.6.§ (1)) és közvetlen behajtási jutalék (R.6.§ (2)) illette meg.

[5] Beszedési jutalék akkor illette meg a köztisztviselőket, ha az önkormányzat kezelésében lévő adókból elszámolt bevétel eléri a folyó évi fizetési kötelezettség (folyó félévi helyesbített előírás) 97%-át.

[6] Közvetlen adóalap kimunkálási jutalékra az adóhiányt felderítő és annak kimutatásában részt vevő köztisztviselő volt jogosult a megállapított és befizetett adóhiány (adótöbblet) 10%-ának megfelelő összegben.

[7] Közvetlen behajtási jutalék az adóbehajtási feladatot ellátó köztisztviselőt illette meg a végrehajtási cselekmény következtében befolyt adótarozás 10%-a mértékében.

[8] A R.7.§-a értelmében az érdekeltségi alap terhére a különböző jogcímen történő összes kifizetés személyenként és naptári évenként nem haladhatta meg a köztisztviselő egyévi illetményének 50%-át.

[9] Az R.8.§-ában az alperes akként rendelkezett, hogy az alap forrásaiból képződött összegeket a Hivatal által kezelt számlán kell nyilvántartani, a R.3.§-ában meghatározott forrásokból származó bevételekről a Hivatal belső szervezeti egységénél tételes részletezettségű nyilvántartást kell vezetni.

[10] Az alperes 2008, 2009, 2010 és 2011 években nem képzett érdekeltségi alapot és nem fizetett adójutalékot a felperesek részére.

[11] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2016. március 10-én kelt BKKMB ügyszáma. számú ítéletével elutasította a felperesek adójutalék megfizetése iránti kereseti kérelmét. A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2016. november 30-án kelt 8.Mf.20.888/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében az eljárási illetékre és az állam által előlegezett költségre és a felperesek perköltség viselési kötelezettségére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[12] A másodfokú ítélet indokolása szerint azzal, hogy az önkormányzat rendeletben szabályozta az anyagi érdekeltség feltételeit, kötelezettséget vállalt arra, hogy a polgármesteri hivatal érintett köztisztviselőinek jutalékot fog fizetni, vagyis amennyiben a rendeletben foglalt feltételek teljesültek, a jutalék az adóügyi dolgozókat, így a felpereseket is, alanyi jogon illette meg. A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperes – elfogadható indok nélkül – a rendeletet nem hajtotta végre, az érdekeltségi rendszerre vonatkozó helyi jogszabály végrehajthatósága érdekében a szükséges intézkedéseket nem tette meg. A Rendeletben foglaltak végrehajtását az alperes vezetőjének kellett volna megszerveznie, azonban ezen kötelezettségét elmulasztotta. Az alperes kötelezettséget vállalt az adóügyi dolgozók részére jutalék fizetésére, ahhoz azonban a feltételeket nem biztosította, elmaradt a teljesülés ellenőrzése is, ami a munkáltató terhére esik.

[13] A Rendelet értelmezése körében a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az érdekeltségi alap hiánya nem mentesíti a munkáltatót a kifizetés alól és a 97%-os teljesülés csak a Rendelet 5.§ (1) bekezdés szerinti beszédési jutalék tekintetében irányadó, de nem feltétele a Rendelet 6.§ (1) és (2) bekezdésben szabályozott jutalékoknak.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[14] A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest a rendelet ügyszáma szám alatti rendelet alapján

- × az I. r. felperes részére elsődlegesen 2009 évre 408.780 forint, 2010 évre 405.329 forint, 2011 évre 343.014 forint, másodlagosan 2009 évre 212.657 forint, 2010 évre 1.709.724,- forint, 2011 évre 821.781 forint.
- × a II. rendű felperes részére – figyelemmel az éves illetmény 50%-os korlátjára – 2008 évre 1.120.472 forint, 2009. évre 877.804 forint, 2010 évre 855.165 forint, 2011. évre 979.804 forint,
- × a III. rendű alperes részére – figyelemmel az éves illetmény 50%-os korlátjára – 2008 évre 1.478.484 forint, 2009. évre 1.348.376 forint, 2010. évre 1.726.057 forint, 2011. évre 1.777.659 forint, másodlagosan 2008 évre 1.585.492 forint, 2009. évre 1.348.376 forint, 2010. évre 1.215.989 forint, 2011. évre 986.142 forint adójutalék és ezen összegek után késedelmi kamat, valamint perköltségük megfizetésére.

[15] A felperesek előadták, hogy az adóügyi területen összesen hárman dolgoztak és munkájukkal egyenlő arányban járultak hozzá a rendelet szerinti jogcímen képződött bevételekből. Előadták, hogy minden évben készült egy zárasi összesítő, amely minden adónemről külön-külön kimutatást tartalmaz.

[16] Az I. rendű felperes az R.6.§ (2) bekezdése szerinti közvetlen behajtási jutalék vonatkozásában, annak 10 %-nyi részét jelölte meg, mint amely az ő személyes közreműködésével összefüggésbe hozható. A II-III. rendű felperesek adóügyi előadóként részt vettek valamennyi adóval kapcsolatos tevékenységben, így a közvetlen végrehajtásban is. A felperesek álláspontja szerint az R.5.§-a szerinti adóbeszedési jutalékot úgy lehet kiszámolni, hogy a 97%-os megtérülést az egyes adónemekre kell vizsgálni. Álláspontjuk szerint a Rendelet szövegéből, valamint a számviteli törvényben meghatározott összemérhetőség és világosság elvéből is az következik, hogy adónemenként külön-külön kell vizsgálni és nyilvántartani a bevételeket.

[17] Az alperes ellenkérelmében a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását kérte. a keresetet mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta. Hangsúlyozta, hogy a Rendelet 5.§ (1) bekezdése az alaptól való kifizetést a folyó évi fizetési kötelezettség 97%-os teljesítéséhez köti, amíg ez az arány nem valósul meg, a Rendelet értelmében kifizetésre nem kerülhet sor és a vizsgált években egyszer sem valósult meg a folyó évi fizetési kötelezettségek 97%-os teljesülése. Álláspontja szerint mindhárom jutalék tekintetében feltétel a 97%-os teljesülés. A Rendelet 5.§ (2) bekezdéséből pedig nem az következik, hogy adónemenként külön-külön kell megállapítani, hanem az, hogy a teljesülést az adókra külön és az illetékekre külön kell vizsgálni.

[18] Hivatkozott arra is, hogy a közvetlen behajtási jutalék és az adóalap kimunkálási jutalék kifizetésének engedélyezése a jegyző hatásköre, erről diszkrecionális jogkörében dönthetett. Előadta, hogy a peresített években az alap képzésére nem került sor, beszédési jutalékkal kapcsolatos kimutatás, illetve tételes részletezettségű nyilvántartás sem készült, mivel az adóbevételek 2006-tól már nem teljesültek az elvárások szerint, ezért nem is volt szükség a nyilvántartások vezetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[19] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.081.544 forintot, ezen összeg után kamatot, a II. rendű felperesnek 2.983.000 forintot, ezen összeg után kamatot, a III. rendű felperesnek 4.478.179 forint munkabért, ezen összeg után kamatot. A bíróság kötelezte az alperest a felperések részére perköltség megfizetésére is. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[20] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki annak megállapítására, hogy a perbeli időszakban mennyi lett volna a jutalék forrásául szolgáló érdekeltségi alap, illetve ebből a bevételt közvetlenül elérő köztisztviselők ösztönzésére fordítandó összeg; a felek eltérő álláspontjára tekintettel a beszédési jutalék kifizetéséhez előírt 97%-os teljesülésnek mi a rendelet szerinti helyes számítási metodikája, illetve ez alapján beszédési jutalék a felpereseket az egyes években megillette-e. Ezen túlmenően a szakértőnek meg kellett határoznia éves bontásban a közvetlen adóalap kimunkálási és közvetlen behajtási jutalék alapját és azt, hogy a felpereseket milyen összegű adóalap kimunkálási és közvetlen behajtási jutalék illette volna meg.

[21] A szakvélemény adatai alapján az érdekeltségi alapból 2008-ban 5.080.699 forintot, 2009 évben 4.703.921 forintot, 2010-ben 3.923.012 forintot, 2011-ben 3.421.135 forintot lehetett a bevételt közvetlenül elérő köztisztviselők ösztönzésére fordítani.

[22] Az elsőfokú bíróság az igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a R.5.§ (1) bekezdés szerinti beszédési jutalék kifizetéséhez szükséges 97%-os teljesülés megállapításához a zárási összesítők „bevételek együtt korrigált összege” sort kell osztani a 15. oszlopban lévő adatokkal. Ez alapján megállapította, hogy a beszédési jutalék kifizetéséhez szükséges 97%-os teljesülés csak 2008 évben valósult meg, így a felpereseket csak 2008-ban illeti meg beszédési jutalék, amelynek összege a II-III. rendű felperések vonatkozásában fejenként 324.225 forint. A szakértői vélemény alapján a bíróság megállapította, hogy a gépjárműadót figyelembe kell venni a beszédési jutalék szempontjából, mert az a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 9.§ (1) bekezdése szerint az önkormányzat kezelésében lévő adónak minősül.

[23] A szakértő a zárási összesítők 26. és 31. oszlopából megállapította a közvetlen adóalap kimunkálási jutalék alapját, amely 2008-ban 115.580 forint, 2009-ben 28.830 forint, 2010-ben 510 forint és 2011-ben 3.590 forint volt. Az I. rendű felperes az általa elsődlegesen fenntartott 2020. július 9-ei keresetpontosítás alapján ezen a jogcímen nem támasztott igényt az alperessel szemben, ezért a bíróság a szakértői vélemény alapján a revizorok között egyenlő arányban meghatározott összegben 2009 évre 38.527 forint, 2009 évre 9.610 forint,

2010 évre 170 forint és 2011 évre 1.197 forint fejenkénti megfizetésére kötelezte az alperest a II-III. rendű felperesek javára.

[24] A R.6.§ (2) bekezdésében szabályozott adóbehajtási jutalék alapját 2008-2009 évekre a 2010-2011-es évek adatainak alapulvételével – azok számtani átlaga alapján – határozta meg a szakértő figyelemmel arra, hogy a „Behajtási cselekmények listája” 2008-2009 évekre nem állt rendelkezésre és az az időmúlásra tekintettel az szoftver neve szoftverből sem volt már kinyerhető tekintettel arra, hogy jelenleg az szoftver neve már nem egy élő szoftver, új lekérdezések végrehajtására nem alkalmas.

[25] Miután a rendelkezésre álló adatokból szakértői bizonyossággal nem lehetett megállapítani, hogy az egyes végrehajtási cselekmények melyik revizor személyéhez, munkájához kötődtek, a jutalék összegét a szakértő a három revizor között egyenlő arányban határozta meg. A bíróság elfogadta az I. rendű felperesnek a közvetlen behajtási jutalék alapját képező végrehajtási feladatokban való részvételét 10%-os mértékben, tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes irodavezetőként szakmai kontrollt gyakorolt a II-III. rendű felperesek által fogantatosított végrehajtási cselekmények felett, az adóügyi előadóknak vele kellett egyeztetni problémás kérdésekben, neki tartoztak beszámolási kötelezettséggel a végrehajtási eljárások állásáról, illetve a határozatokat is ő ellenjegyezte. Ez alapján a szakvélemény 151. oldalán szereplő iránymutatásnak megfelelően a bíróság az adóbehajtási jutalék összegét 2009 évtől 10-30-30-30%-os mértékben osztotta fel az I. rendű és a II-III. rendű felperesek, illetve a perben félként nem szereplő tanú1 között. Ez alapján közvetlen behajtási jutalék címén az I. rendű felperest 2009 évre 366.822 forint, 2010 évre 405.330 forint, 2011 évre 328.315forint illeti meg. A II-III. rendű felperesek részére 2008 évre 1.222.742 forint, 2009 évre 1.100.468 forint, 2010 évre 1.215.989 forint és 2011 évre 984.945 forint közvetlen adóbehajtási jutalék jár.

[26] A fentiek alapján az I. rendű felperest kizárólag közvetlen behajtási jutalék jogcímen illeti meg kifizetés, amelynek összege 2009 évre – az illetménykorlátra tekintettel – 347.900 forint, 2010 évre 405.330 forint, 2011 évre 328.315 forint, mindösszesen 1.081.545 forint.

[27] A II. rendű felperes 2008 évre 324.225 forint beszédési, 38.527 forint közvetlen adóalap kimunkálási és 1.222.742 forint közvetlen behajtási jutalékra jogosult, amelynek együttes összege 1.585.494 forint azonban az éves illetménykorlátra figyelemmel a II. rendű felperest ebben az évben 738.000 forint adójutalék illeti meg. 2009 évre a II. rendű felperest 9.610 forint közvetlen adóalap kimunkálási és 1.100.468 forint közvetlen behajtási jutalék illeti meg (összesen 1.110.078 forint), azonban az éves illetménykorlátra figyelemmel erre az évre 745.000 forint adójutalékra jogosult. 2010 évre a II. rendű felperest 170 forint közvetlen adóalap kimunkálási és 1.215.989 forint közvetlen behajtási jutalék illeti meg (összesen 1.216.159 forint), azonban az éves illetménykorlátra figyelemmel erre az évre legfeljebb 750.000 forint illeti meg. 2011 évre a II. rendű felperest 1.197 forint közvetlen adóalap kimunkálási és 984.945 forint közvetlen behajtási jutalék illeti meg (összesen 986.143 forint), azonban az éves illetménykorlátra figyelemmel erre az évre is csak 750.000 forint jár részére.

[28] A III. rendű felperes részére valamennyi évben ugyanolyan összegű juttatás jár valamennyi jogcímen, mint a II. rendű felperes részére, azonban az ő magasabb illetménykorlátjára figyelemmel számára 2008-ban 1.165.800 forint, 2009-ben 1.100.078 forint, 2010-ben 1.216.159 forint és 2011-ben 986.142 forint volt megítélhető.

[29] A bíróság mellőzte az alperes szakvélemény kiegészítése iránti indítványának teljesítését, mivel azt aggálytalannak és hiánytalannak értékelte. A szakvélemény – szem előtt tartva a másodfokú bíróság megállapításait – részletes indokát adta az általa elfogadott és helyesnek tartott számítási módszereknek, és rámutatott a felperesek, az alperes és a korábbi szakértők által alkalmazott számítási módszerek közötti eltérések indokaira, adott esetben helytelen voltára.

[30] Az a körülmény, hogy a 2008-2009 évekre a szakvélemény az érdekeltségi alap forrásának, illetve a közvetlen behajtási jutalék alapjának meghatározása során egy számtani átlagot vett alapul, nem tette a szakvéleményt aggályossá. Nem értékelhető a felperesek terhére, hogy ezen két évre nem állt rendelkezésre a „Behajtási cselekmények listája”, továbbá a R.8.§-a értelmében az alperesnek kellett volna a R.3.§-ában meghatározott forrásokból származó bevételekről tételes részletezettségű nyilvántartást vezetni.

[31] Szükségtelennek és indokolatlannak tartotta a bíróság a szakvélemény kiegészítését arra nézve, hogy az egyes adóügyi előadókhoz pontosan mely végrehajtási cselekmények, illetve végrehajtásból befolyt összegek kötődtek. Ennek megállapítása az alperesi hivatkozás szerint is több ezer akta tételes átvizsgálását feltételezi, amely nem szakértői feladat, hanem az alperes adatszolgáltatási kötelezettsége körébe tartozik, mivel a munkáltatónak kell gondoskodnia a fizetési kötelezettsége megállapításához szükséges adatbázisok összeállításáról. Az akták a per 2012-ben történt megindulása óta az alperes rendelkezésére álltak, így semmi nem akadályozta abban, hogy – amennyiben ezt szükségesnek tartja – kidolgozza a II-III. rendű felperesek, illetve tanúl által végzett behajtási cselekmények tételes listáját. Megjegyezte a bíróság, hogy ilyen részletezettségű kimutatás elkészítését a perbeli időszakban sem várta el az alperes a felperesektől és maga sem gondoskodott annak elkészítéséről, így ilyen nem is készült. Az alperes erre irányuló indítványa – azon túl, hogy alaptalan – a több mint nyolc éve folyamatban lévő per további indokolatlan elhúzódását és a költségek szükségtelen növelését eredményezte volna.

[32] A szakértő elfogadható indokát adta annak is, hogy miért használta kizárólag az szoftver neve szoftver „zárási összesítők” megnevezésű listáiban szereplő adatokat. Az önkormányzat hivatalos gépi nyilvántartása tartalmazza a hiteles adatokat, a peres felek által készített kézi kimutatások – amelyek több száz adóügyi akta átvizsgálásával készültek – a leggondosabb munka mellett is tartalmazhatnak pontatlanságokat, hibákat.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[33] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte a felperesek keresetének elutasítását, és perköltségben való marasztalásukat, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és a bíróság utasítását új eljárásra és új határozathozatalára utasítását indítványozta.

[34] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 220.§ (1) bekezdésében és 221.§ (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Az elsőfokú bíróság helytelenül alkalmazott jogszabályhelyekre hivatkozott, illetve adós maradt annak megjelölésével, hogy döntését mely jogszabályhelyekre alapítja.

[35] Előadta, hogy elsődlegesen a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a Rendelet szerinti fenti jogcímek alapján a keresetük megalapozott-e. Az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő a helyszíni vizsgálaton készült jegyzőkönyvében rögzítette, miszerint a felperesi nyilatkozatnak megfelelően a behajtási cselekmények listáját nem kell megbontani ügyintéző név szerint egyezően a keresettel.

[36] A felperesek maguk nem kérték, hogy a Rendelet 6.§ (1) és (2) bekezdésének teljesülését felperesekre lebontva vizsgálja a szakértő. Ennek következtében nem tettek eleget a bizonyítási terhüknek, így a kereset érdemben nem bírálható el. Előadta, hogy a szakértői vélemény ennek következtében aggályos és hiányos.

[37] Hivatkozott arra, hogy a jelen perben elbírálandó jogvita alapjául szolgáló adatokat, a nyilvántartási rendszert a felperesek vezették, így az ő kötelezettségük lett volna az adatok bekérése, amelyek alapján a keresetük alátámasztható lett volna. A felperesek voltak azok, akinek a kimutatásokat vezetni kellett, de a perben készített kimutatásuk alapján a követelésük nem támasztható alá, mely a felperesek mulasztása.

[38] Előadta, hogy a szakértői vélemény nem megalapozott, vitatta a felperesi követelés összecszerúságát, miszerint az kizárólag a „Behajtási cselekmények listája” elnevezésű dokumentumból lehetne megállapítható, ugyanis minden kimutatás, amely szoftver neve programban elkészíthető, a program alapadataiból nyerhető ki.

[39] Álláspontja szerint az R.3.§ b) pontjában foglalt jutalékalap nem határozható meg számtani átlagként. A szakértői vélemény tehát ezen a pontos is hibás, nem tekinthető aggálytalannak a módszer. Előadta, hogy az „Behajtási cselekmények listája” elnevezésű kimutatás azért nem állt az alperes rendelkezésére, mert ilyen listát az szoftver neve program

még nem készített ezekben az években, azonban a „Behajtási cselekmények listája” elnevezésű kimutatás nem kizárólag az ÖNKADO program listájaként nyerhető ki, hanem az adózói aktákból kiindulva is megállapítható.

[40] Továbbra is fenntartotta azon állítását, hogy a szakértő matematikai átlagszámítására alapított számítása az érdekeltségi alapra vonatkozóan nem megalapozott és nem elfogadható, a konkrét és ellenőrizhető számításokhoz szükséges kimutatások elkészítése pedig a felperesek feladata volt, akik azt nem készítették el ezen követelményeknek megfelelően.

[41] Előadta, hogy az R.6.§-a szerinti jutalékok esetében tehát egyrészt meg kell tudni határozni azt, hogy melyik adóügyi dolgozó tevékenysége folytán folyt be a jutalmazás alapjául szolgáló bevétel és azt is, hogy a tevékenysége alapján egészen pontosan mekkora összeg folyt be. A szakértői vélemény hiányossága a felperesek nyilatkozatára vezethető vissza, így a bizonyítás elmaradása nem értékelhető az alperes terhére és nem helyettesíthető a bizonyítás átlagszámítással.

[42] A felperesek az ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték, annak helyes tényállása és jogi indokai alapján.

[43] Előadták, hogy az alperes állítása a felperesek kötelezettségszegésére nem foghat helyt. A rendelet betartása és betartatása a jegyző feladat- és hatásköre, ő szabályozta a munkafolyamatokat és az érdekeltségi alap képzéséhez kapcsolódóan is csak neki volt jogosultsága az alap számlájára utalni. A hivatkozott belső ellenőri jegyzőkönyv is rögzítette, hogy az érdekeltségi rendelet betartásához szükséges nyilvántartás hiányos és nem megfelelően alkalmazták a rendeletet. Ez bizonyított volt a perben és az alperes is elismerte részben. Álláspontjuk szerint a jutalékfizetési körben megállapított jogszabálysértései az alperesnek nem alapozhatják meg azt, hogy a felperesek elessenek attól, hogy a szakértői módszer szerint kidolgozott összecszerűségben és az ott kimunkált elvi és logikai alapon kerüljön sor a kereseti követelés kiszámítására.

[44] A hatályon kívül helyező végzésében a másodfokú bíróság egyértelműen előírta, hogy az adatok szolgáltatására az alperes kötelezni kell. Megítélésük szerint a bizonyítási kötelezettségüknek eleget tettek, e körben nincs relevanciája annak, hogy a felperesek az iratok csatolását nem kérték, hiszen az alperesnek kellett volna csatolni azokat az iratokat, adatokat, amiből a szakvélemény készíthető.

[45] Hivatkoztak a Pp. 190.§ (2) bekezdésére, mely szerint a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet kötelezheti a birtokában lévő olyan okirat bemutatására, amelyet a polgári jog szabályai szerint egyébként is köteles kiadni vagy bemutatni. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az alperesnél rendelkezésre állnak azok az adatok, amelyek alapján a

felperes keresete elbírálható, akkor ezt úgy kell értelmezni, hogy a jogszabály alapján az alperesnek az adatokat ki kellett volna adnia. Az szintén az alperes mulasztása, hogy az eredeti ügyiratokból, végrehajtási aktákból nem kerültek az adatnyilvántartások az adóprogramban rögzítésre. Amennyiben az alperes egyáltalán nem szolgáltatott adatot, abban az esetben az ő mulasztását az érdekkörében kellett értékelni.

[46] A felperesek előadták, hogy az évvégi zárás, az szoftver neve programmal készített zárások a Magyar Államkincstár által meghatározott módon készültek el, amelynek alapján a kincstár egyetlen alkalommal sem jelzett hibás adatszolgáltatást. Ennek megfelelően az adatszolgáltatás 100%-ban teljesült a program szerint elvárt tartalommal. Ezzel párhuzamosan a tárgyi adatállomány teljes mentése is megtörtént, amit külső adathordozóra kellett lementeni (CD lemez) és lezárva borítékban az önkormányzat páncélszekrényében elhelyezni az „5 évig megőrzendő” jelöléssel. A boríték tartalmazta a mentés dátumát, a zárás készítő aláírását (Felperes3).

[47] A per kezdetének időpontjában (2012 év) ezeknek az adathordozóknak még a páncélszekrényben kellett lenniük, mivel nem telt le az elévülési határideje (2007 évi zárás). A jegyzőnek a bíróság értesítését követően gondoskodnia kellett volna az érintett időszak anyagainak megkülönböztetett kezeléséről – mivel azok a per tárgyát képezték, esetlegesen bizonyítási eljárás alapjául szolgáltak volna.

[48] A 2020. január 6-án megtartott helyszíni vizsgálat során egyértelművé vált, hogy ezen dokumentumok jelentőse része nem volt fellelhető, az önkormányzat képviselőjében tanú3 adóügyi irodavezető nem tudott érdemi választ adni a dokumentumok holléte felől.

[49] Előadták, hogy a szakértőnek a bíróság jogértelmezése figyelembevételével meghatározott számítási elv szerint és az alperes által szolgáltatott adatokból kellett elvégeznie a szakvéleményt, így ebben a szakvéleményben elvégzett számítási és módszertan belső ellentmondásmentessége logikus, világos és tényszerű megállapításai azon az alapon nem tehetők kétségesse, hogy az alperes érdekkörében elmulasztotta az adatok szolgáltatását. Megjegyezték, hogy az alperes nem jelölte meg az új eljárásra kötelezésre vonatkozó indítvány kapcsán, hogy milyen bizonyítási indítvány alapján kerülne erre sor. Ugyanakkor a szakvéleményt sem tudta eredményesen megtámadni, hiszen csak bizonyos adatok hiányát és az alkalmazott átlagszámítás voltát tette kétségesse, melyek az ő mulasztásából erednek és következnek.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

[50] A fellebbezés nem alapos.

[51] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, a bizonyítási eljárást lefolytatta és a jogi indokolásával is egyetértett. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a mérlegelésben logikátlan iratellenes megállapítások nem voltak, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[52] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá:

[53] A Budapest Környéki Törvényszék a 8.Mf.20.888/2016/3. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a törvényi felhatalmazás alapján rendeletben szabályozta az anyagi érdekelttség feltételeit, kötelezettséget vállalt arra, hogy a polgármesteri hivatal érintett köztisztviselőjének jutalékot fog fizetni. Amennyiben tehát a rendeletben foglalt feltételek teljesültek, a jutalék a felpereseket alanyi jogon megilleti, a kifizetés engedélyezése tehát nem a jegyző diszkrecionális jogköre.

[54] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy e körben téves az alperes azon álláspontja, miszerint a jegyző diszkrecionális jogkörébe tartozó döntést a bíróság nem helyettesítheti ítéletével. A Budapest Környéki Törvényszék éppen azt mondta ki, hogy figyelemmel arra, hogy a jegyző nem tett eleget az önkormányzat által hozott rendeletben foglaltakra kapcsolatban, azaz a rendeletet nem hajtotta végre, az érdekelttségi rendszerre vonatkozó helyi jogszabály végrehajtása érdekében, illetőleg végrehajthatósága érdekében a szükséges intézkedéseket nem tette meg, részleteiben nem szabályozta le, hogy kinek a feladata lett volna a jutalékalap feltöltése, az előírt nyilvántartások, kimutatások elkészítése, elmaradt az érdekelttségi alap képzése és a teljesülés ellenőrzése, mely a munkáltató terhére esik.

[55] A Pp. 3.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítás indítvány elkészt voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felelt terheli.

[56] A Pp. 8.§ (1) bekezdése szerint a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek és a per többi résztvevői jogait rendeltetésszerűen gyakorolják és a perbeli kötelességeinek eleget tegyenek.

[57] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes joggyakorlása nem felelt meg a jóhiszemű pervitel követelményeinek figyelemmel a következőkre:

[58] A Budapest Környéki Törvényszék a 8.Mf.20.888/2016/3.számú ítéletében egyértelműen rögzítette, hogy az alperes által megbízott belső ellenőr jelentése szerint a felperesek a közvetlen adóalap kimunkálási és közvetlen behajtási jutalékra jogosultak lettek volna. Bár az alperes ezt arra hivatkozással vitatta, hogy az ellenőr a felperesek által kapott adatok alapján foglalt állást a kérdésben, azt azonban elismerte, hogy nagy mennyiségű iratanyag áttekintésével a pontos adatok megállapíthatók (53.számú beadvány). Tekintettel arra, hogy az alperesnél rendelkezésre álltak azok az adatok, amelyek alapján a felperesek keresete elbírálható, ehhez azonban a bizonyítási eljárás – szakértő bevonását igénylő – nagy terjedelmű megismétlése szükséges, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. A másodfokú bíróság előírta a megismételt eljárásra, hogy a felpereseket fel kell hívni a keresetük pontosítására mind a jogcím, mind azösszegezés tekintetében. Az alperes erre vonatkozó nyilatkozatát követően intézkedni kell a perbeli szakvélemény kiegészítéséről vagy az új szakértő kirendeléséről. A másodfokú bíróság előírta azt is, hogy a szakértő kirendelése előtt tisztázni kell, hogy melyek azok a kimutatások, nyilvántartások, amelyekből a szakvélemény elkészítéséhez szükséges adatok kinyerhetők, az adatok szolgáltatására az alperest kell kötelezni.

[59] A megismételt eljárásban a felperesek előterjesztették a pontosított kereseti kérelmüket, melyre vonatkozóan az alperes is nyilatkozott. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során tartott első tárgyaláson részletesen ismertette az alapügyi iratait, illetve a másodfokú bíróság végzését.

[60] tanú2 tanú, aki belső ellenőri feladatokat lát el az alperesnél, előadta, hogy az szoftver neve programban csak az előírások és befizetések szerepelnek, ezért a konkrét adóhiányra vonatkozó adatok kizárólag az ügyiratokból nyerhetők ki. Úgy nyilatkozott, hogy annak idején leellenőrizte az ügyiratokból eredő számokat is. tanú1 tanú, aki adóügyi területen dolgozott az alperesnél a peresített időszakban, előadta, hogy nem voltak kifejezett kimutatások, az adatokat csak az iratokból lehetett kinyerni. Egyes adatokat az iratokból vettek ki, más adatokat pedig az szoftver neve programból.

[61] Ezt követően a felperes indítványozta, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a belső ellenőri jelentést a mellékleteivel együtt csatolja, mely meg is történt.

[62] Az elsőfokú bíróság az ítélete alapjául szolgáló szakértői véleményt iü.szakértő neve igazságügyi könyvszakértő készítette el. A szakértő a vizsgálathoz kizárólag az szoftver neve szoftver „Zárási összesítők” megnevezésű listáiban szereplő adatokat használta figyelemmel arra, hogy ez a hivatalos gépi nyilvántartás, mivel ez alapján fizetik az adójukat az adóalanyok. A peres felek által készített kézi kimutatások többszáz adóügyi akta átvizsgálásával készültek és a leg gondosabb munka mellett is emberi hibával terheltek

lehetnek. A szakértő álláspontja szerint az önkormányzat adónyilvántartása hitelesnek tekintendő.

[63] A szakértő megállapította, hogy a nyilvántartás alapján 2008. évben illeti meg a felpereseket a beszédési jutalék, amelynek összege II-III. rendű felperesek vonatkozásában 324.225 forint.

[64] A szakértő a jutalék összegét három egyenlő részre osztotta a három revizor között figyelemmel arra, hogy nem tudta a szakértőtől elvárható bizonyossággal megállapítani, hogy melyik revizor milyen munkát végzett. Figyelemmel arra, hogy az akták nem álltak a rendelkezésére az szoftver neve szoftver által készített zárasi összesítőket fogadta el hiteles adatoknak, de ezek név szerint nem tartalmazzák az adóhiányt kidolgozó revizorok nevét.

[65] A szakértői vélemény átvételét követően az alperes hivatkozott arra, hogy a szakértő a felperesek nyilatkozata alapján megállapította, hogy a behajtási cselekmények listáját nem kell megbontani ügyintéző név szerint. Azonban ez az a módszer, amely képes egyedül biztosítani, hogy megállapítható legyen, hogy mely adóügyi dolgozó végzett jutalék alapjául szolgáló tevékenységet és annak alapján mekkora összeg folyt be, mely adatok alapján lenne meghatározható, hogy a felpereseknek jár-e és ha igen, pontosan mekkora összegű jutalék.

[66] Az alperes kérte, hogy a bíróság hívja fel a szakértőt az észrevételekben foglalt aggályok feloldására és számításának átdolgozására, illetve a kellő okirati alátámasztás hiányában a matematikai átlagszámítással elvégzett becsléseinek mellőzésére.

[67] A felperesek ugyanakkor előadták, hogy a vizsgálat során nem azért nem lehetett előállítani 2008-2009 évre vonatkozó „Behajtási cselekmények listáját”, mert az szoftver neve program nem volt képes előállítani, hanem mert a hivatal az ehhez szükséges anyagot nem tudta rendelkezésre bocsátani. A jelenlegi adóiroda vezetője úgy nyilatkozott, hogy nem tudja, hogy hova lettek a páncélszekrényből lementett anyagok. Minden évvégi zárás után egy CD-re le kellett menteni a teljes anyagot, feliratozni, hogy az melyik évre vonatkozik, és öt évig meg kell őrizni.

[68] A III. rendű felperes jelezte is a szakértőnek, hogy mivel 2012 évben indult a per, így a 2008 évtől meg kellett volna lennie a CD-nek minden évre. Ezeket betöltve szűrőfelvétel beállításával pillanatok alatt elő lehetett állítani az állományt.

[69] Az alperes a felperesek ezen előadását nem vitatta. Ezt követően az elsőfokú bíróság által tartott tárgyaláson az alperes a következőket nyilatkozta: „Arra nem tudok nyilatkozni, hogy ez a tételes lista egyébként kinyerhető-e az szoftver neve programból, tekintettel arra, hogy az évvégi zárás után már bizonyos adatokat, utóbb már nem lehet kinyomtatni, mivel saját magát zárja le a program.” Az alperesi képviselő azt is előadta, hogy az informatikus a szakértői helyszíni szemlére úgy készítette fel a szakértő rendelkezésére bocsátott számítógépet, hogy azon az összes adat, fájl, program, amelyet 2008.-2011.év között lementettek, rendelkezésre állt.

[70] A fenti bizonyítási eljárás lefolytatása alapján egyértelmű az a tény, hogy az alperesnek tudomása volt arról, hogy neki kellett volna az adatokat szolgáltatni, ezért nem fogadható el a hivatkozása a szakértői vélemény megalapozatlanságára. A másodfokú bíróság kiemeli a Budapest Környéki Törvényszék ítéletéből azon megállapítást, miszerint az alperesnél rendelkezésre állnak azok az adatok, amelyek alapján a felperesek keresete elbírálható.

[71] Az elsőfokú eljárás során kétséget kizáró tényként megállapítható volt, hogy az alperesnél használt szoftver neve programmal készített zárások a Magyar Államkincstár által meghatározott módon készültek el, meghatározott protokoll alapján. A kincstárnak az adatszolgáltatás e-adaton keresztül és papírformában került átadásra. Ezzel párhuzamosan a tárgyévi adatállomány teljes mentése is megtörtént, ami külső adathordozóra kellett lementeni (CD lemez) és lezárva borítékban az önkormányzat páncélszekrényében elhelyezni. A boríték tartalmazta még a mentés dátumát, a zárást készítő aláírását. Figyelemmel arra, hogy ezeket az adatokat öt évig kellett megőrizni, ezért a felperes az alperesnek a 2020.november 30-án előterjesztett fellebbezési hivatkozása, miszerint a peresített időszakra vonatkozóan az adatállomány beszerzése szükséges, rosszhiszemű pervitelt valósít meg. E körben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy 2012-ben indult, az elsőfokú, és a megismételt eljárás során is az alperesnek tudomása volt arról, hogy a felperesek mely peresített időszakra terjesztettek elő kereseti kérelmet, illetve tudnia kellett volna, hogy ez mely nyilvántartások alapján mutatható ki.

[72] A felperesek joggal bízhattak abban, hogy a hiteles, hivatalos nyilvántartás, az szoftver neve szoftver megfelelően tartalmazza a szükséges adatokat, mivel ez volt az alperesnél irányadó nyilvántartási program, illetve ez alapján kerültek lejelentésre a MÁK felé az adatok.

[73] Az alperes pedig a következőket adta elő a fellebbezésében: „A 2008.-2009. évben a „Behajtási cselekmények listája” elnevezésű kimutatás nem volt elérhető lista, nem is készített ilyet a rendszer. Álláspontunk szerint a program archív, mentett listái között ez a lista azért nem szerepel, mert ebben az időszakban ezt a listát a program nem tudta előállítani.”

[74] Megállapítható volt ugyanakkor a helyszíni szemle alapján, hogy az szoftver neve alapjául szolgáló adatállományra lementett CD-k nem találhatók meg az Önkormányzat páncélszekrényében, és arra az alperes sem tudott elfogadható magyarázatot adni, hogy ennek mi az oka. Ennek következtében ezen mulasztás a felperesek terhére nem értékelhető. Az

alperes egyébként még a fellebbezésében sem jelölte meg, hogy a nyilvántartás alapjául szolgáló CD tárolók milyen okból nem lehettek fel, erre tekintettel megalapozatlan az adózói aktákra való hivatkozása is. Ennek következtében nem fogadható el a szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó kérelme sem, figyelemmel arra, hogy saját mulasztása folytán nem lehetett megállapítani az egyes felperesek vonatkozásában az összszerszerűséget.

[75] Az alperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, miszerint 2020. január 6-án, a helyszíni szemlén a felperesek nyilatkozata szerint a behajtási cselekmények listáját nem kell megbontani ügyintéző név szerint. A helyszíni szemlén az alperesi képviselő, tanú³ adóiroda vezető, és tanú⁴ informatikus is jelen volt, az elkészült jegyzőkönyvet aláírták. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az alperes a jegyzőkönyvben ezen kijelentéssel kapcsolatban ellentétes nyilatkozatot nem tett, azt nem cáfolta, ezért megalapozatlan ezen hivatkozása is.

[76] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 2012. év óta húzódó perben az alperes kérelme a szakértői vélemény kiegészítésére, saját mulasztása miatt – dokumentumok, CD-k hiánya – megalapozatlan. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy az alperes erre irányuló indítványa – azon túl, hogy alaptalan – a több, mint 8 éve folyamatban lévő per további indokolatlan elhúzódását és a költségek szükségtelen növelését eredményezné.

[77] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a bírói gyakorlat szerint az a körülmény, hogyha a bizonyításra kötelezett fél nem képes valamennyi bizonyítékot a perben szolgáltatni, még nem minden esetben eredményez bizonyítatlanságot (Kúria Mfv.10.659/2017/5.).

[78] A Kúria BH.2015.232. számú eseti döntésében kimondta, hogy amennyiben a munkavállaló a bizonyítási kötelezettsége alapján indítványozta a nyilatkozatai alátámasztására megfelelően alkalmas, de kizárólag a munkáltató birtokában lévő bizonyítékok beszerzését, a munkáltató nyilvántartási kötelezettségébe tartozó adatszolgáltatás teljeskörű hiánya nem eshet a munkavállaló terhére. A felperesek indítványozták az szoftver neve alapjául szolgáló CD-k beszerzését, melyet a munkáltató nem tudott a szakértő rendelkezésére bocsátani, azok ismeretlen okból eltűntek, így ezen körülmény nem szolgálhat a felperesek hátrányára.

[79] A Kúria az Mfv.10.579/2016/4.sámú határozatában szintén azt rögzítette, hogy az a körülmény, hogy a bizonyításra kötelezett fél nem képes valamennyi bizonyítékot szolgáltatni, még nem minden esetben eredményez bizonyítatlanságot. Ez esetben különös súllyal szükséges értékelni azt, hogy a hiányolt bizonyíték objektíve melyik félnek felróhatóan nem áll rendelkezésre. Ez az értékelés nem jelenti a bizonyítási teher megfordítását, azonban egyéb perbeli bizonyíték bizonyító erejének súlyára kihathat.

[80] A másodfokú bíróság álláspontja szerint, figyelemmel arra, hogy az alperes a nyilvántartási kötelezettség alapjául szolgáló CD-ket nem tudta szolgáltatni a felperesek keresetének alapjául, így a szakértő helytállóan használta fel az szoftver neve nyilvántartási programot. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek terhére nem értékelhető az alperes mulasztása, így a felpereseket megillető jutalék vonatkozásában, figyelemmel arra, hogy annak jogalapja bizonyított, az összecszerűség tekintetében a szakértő által meghatározott számtani átlag elfogadható. Az alperesnek kellett volna a saját maga által kiadott rendeletben meghatározott feltételeknek eleget tenni, nyilvántartást vezetni, mivel ez nem történt meg, így ennek következményeit viselnie kell. A felperesek a jogos kereseti követelésüktől nem eshetnek el, figyelemmel arra, hogy az alperes elmulasztotta a rendelet végrehajtását, a nyilvántartások vezetését és a nyilvántartások alapjául szolgáló CD-k tárolását és megőrzését.

[81] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a rendelkező rész szerint határozott.

Záró rész

[82] A másodfokú bíróság az alperest a felperesek vonatkozásában a Pp. 78.§-a és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség viselésére.

[83] Figyelemmel arra, hogy az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentességet élvez, így a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján a fellebbezési illetéket az állam viseli.

[84] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 233.§-a zárja ki.

[85] A másodfokú bíróság az ítéletet a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. május 27.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
bíró